

Natura 2000 gebied 119 – Veerse Meer

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Noordzee, Waddenzee en Delta
Status:	Vogelrichtlijn
Site code:	NL9802025
Beschermd natuurmonument:	-
Beheerder:	Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, particulieren
Provincie:	Zeeland
Gemeente:	Goes, Middelburg, Noord-Beveland, Veere
Oppervlakte:	2.552 ha

Gebiedsbeschrijving

Het Veerse Meer is een voormalig onderdeel van het Oosterschelde estuarium. Na de aanleg van de Veerse Dam in 1961 verdwenen eb en vloed uit het gebied. Sindsdien is het Veerse Meer een brakwatermeer en is ruim 2000 ha schorgebied permanent droog komen te liggen. Medio 2004 is een doorlaat naar de Oosterschelde in gebruik genomen. Hierdoor is het meer weer zouter geworden en is het zuurstofgehalte in de diepere delen verhoogd. Mariene soorten nemen langzaam weer toe. In het meer liggen zandbanken en kleine eilanden. Het Veerse Meer is omgeven door vochtige graslanden en landbouwgebied. Op ondiepe plaatsen langs de oevers komen moerasvegetaties voor. Elders liggen vochtige graslanden en ruigten. Ten gevolge van zoute kwel komen naast vochtige graslanden ook zoutvegetaties voor.

Begrenzing

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is op de kaart op een technische punt verbeterd: langs de Veerse Dam is de grens op de kaart gelegd op de buitenrand van de steenglooiing.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is bij de aansluiting op de Manteling van Walcheren verkleind met 22 ha. Hier is een strook duingebied dat onderdeel uitmaakt van het duingebied van Walcheren overgeheveld van het Vogelrichtlijngebied Veerse Meer naar het Habitatrictlijngebied Manteling van Walcheren, omdat het geen functie heeft voor de watervogels waarvoor het Veerse Meer is aangewezen.

Natura 2000 database

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A004	Dodaars - n
A005	Fuut - n
A017	Aalscholver – b,n
A026	Kleine zilverreiger - n
A034	Lepelaar – n
A037	Kleine zwaan - n
A045	Brandgans - n
A046	Rotgans - n
A050	Smient - n

A051	Krakeend - n
A053	Wilde eend - n
A054	Pijlstaart - n
A056	Slobeend - n
A061	Kuifeend - n
A067	Brilduiker - n
A069	Middelste zaagbek - n
A125	Meerkoet - n
A132	Kluut - n
A140	Goudplevier - n
A183	Kleine mantelmeeuw - b

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

A034	Lepelaar – b ⁵
A041	Kolgans – n ⁸

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

A103	Slechtvalk – n ²³
------	------------------------------

Kernopgaven

- 1.04 **Foerageerfunctie visetende vogels:** Behoud foerageerfunctie visetende vogels in het bijzonder voor fuut A005, geoorde fuut A008 en middelste zaagbek A069.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Broedvogels**A017 Aalscholver**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 300 paren.

Toelichting Na vestiging van een kolonie aalscholvers in 1987 op de Middellaten is deze gestaag gegroeid tot een (voorlopig) maximum van 576 paren in 2002. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding van de populatie is behoud op een bescheiden niveau voldoende. Het gebied kan voldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie.

A034 Lepelaar

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting In 1996 vestigde de lepelaar zich op de Middelpaten. Het aantal nam langzaam toe en in 2002 bedroeg het aantal paren 14. Gezien de gunstige landelijke staat van instandhouding van de populatie is behoud voldoende. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Deltagebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A183 Kleine mantelmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 700 paren.

Toelichting De kleine mantelmeeuw vestigde zich in 1974 op de Middelpaten. De kolonie is vervolgens gegroeid tot een maximum van 1240 paren in 1998. In de jaren daarna schommelde het aantal sterk tussen de 400 en 1122 paren. Behalve op de Middelpaten wordt soms gebroed op de Goudplaat. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding van de populatie is behoud voldoende. Het gebied kan voldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie.

Niet-broedvogels**A004 Dodaars**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 160 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de dodaars o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert als overwinteringsgebied in Nederland de grootste bijdrage. De soort is vooral aanwezig in oktober-maart, vooral in beschutte delen van het gebied, zoals havens, sluisen en kreekresten, vaak foeragerend bij visnetten en fuiken. Er bevindt zich doorgaans een concentratie van aantallen rond Veere, aansluitend op het talrijk voorkomen in het Kanaal door Walcheren. Aantallen fluctueren in een bijna cyclisch patroon, gestuurd door strenge winters, waarbij herstel in het Veerse Meer sneller lijkt te verlopen dan in de Grevelingen en Oosterschelde. De populatie is afgenomen t.o.v. de jaren zeventig, maar sinds midden jaren tachtig stabiel. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A005 Fuut

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 290 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de fuut o.a. een functie als foerageergebied. Het gaat vooral om overwinteraars, aanwezig in oktober-maart. Hoogste dichtheden bevinden zich in het oosten van het meer, net als in de Grevelingen aansluitend op de doorlaatsluis. Aantallen zijn min of meer stabiel, recent enige toename, mogelijk in relatie met afname in de Grevelingen, en hoewel de aantallen in het Veerse Meer lager zijn, zijn de dichtheden tegenwoordig vergelijkbaar. Behoud van de huidige situatie is voldoende want de vermoedelijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding ligt niet in dit gebied.

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 170 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de aalscholver o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de foerageerfunctie. De omvang van de populatie fluctueert enigszins, waarschijnlijk in samenhang met veranderingen in de omvang van een kolonie van enkele honderden paren op de Middelpaten. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A026 Kleine zilverreiger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 7 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kleine zilverreiger o.a. een functie als foerageergebied. Eind jaren negentig was er sprake van een sterke populatietoename, daarna vooralsnog stabiel, met tegenwoordig enkele tientallen vogels. De soort is vooral een overwinteraar, hoogste aantallen in november in relatie tot verlaging van het peil in die periode. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A034 Lepelaar

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de lepelaar o.a. een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoont een toename, net als in andere delen van de regio. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A037 Kleine zwaan

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Het gebied heeft voor de kleine zwaan vooral een functie als slaapplaats. De slaapplaats, van regionale betekenis, wordt bezocht door vogels uit de nabije omgeving. Walcheren, Noord-Beveland en Zuid-Beveland. Aantallen zijn afgenomen, weliswaar met fluctuaties. Behoud van de huidige situatie is voldoende want de vermoedelijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding ligt niet in dit gebied.

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen kolganzen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft vooral een functie als slaapplaats. De slaapplaats is van regionale betekenis. Aantallen lopen op tot enkele duizenden vogels. De gegevens echter zijn niet toereikend voor een trendanalyse. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A045 Brandgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen brandganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De draagkrachtschatting en de trendanalyse hebben betrekking op de foerageerfunctie, de internationale betekenis betreft echter de slaapplaatsfunctie. De slaapplaatsfunctie is mogelijk belangrijker, maar er zijn niet voldoende telgegevens voor een kwantificering in het doel. Vooral de Middelpaten worden als slaapplaats gebruikt. Veranderingen in aantallen en timing van aanwezigheid is afhankelijk van natuurontwikkeling. Na de inrichting van Plan Tureluur rondom de Oosterschelde is de betekenis van de slaapplaats minder geworden. Vroeger sliepen ook brandganzen van Schouwen-Duiveland soms in dit gebied, nu is dat niet meer het geval en is het gebied als slaapplaats vooral van belang voor lokaal aanwezige vogels. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A046 Rotgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de rotgans o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Het betreft het vijfde gebied voor de rotgans binnen het Natura 2000 netwerk, maar veruit ondergeschikt aan Waddenzee en Oosterschelde. Vooral de Middelpaten worden als slaapplaats gebruikt.

Aantallen zijn echter sinds eind jaren tachtig meer dan gehalveerd. Behoud van de huidige situatie is voldoende, want er is geen landelijke herstelopgave geformuleerd.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.000 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de smient o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De slaapplek is van regionale betekenis. De soort is een wintergast, aanwezig in september-maart. De populatie is toegenomen, wel is waar met de nodige fluctuaties. Er is sprake van verhoogde aantallen bij koude en sneeuwval. De soort komt deels ook rustend in het gebied voor en 's nachts binnendijks foeragerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A051 Krakeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 60 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de krakeend o.a. een functie als foerageergebied. De populatie is toegenomen, net als op de meeste plaatsen in Nederland. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A053 Wilde eend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de wilde eend o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen fluctueren. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A054 Pijlstaart

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de pijlstaart o.a. een functie als foerageergebied. Begin jaren negentig is de populatie toegenomen, maar zeer recent (2003) zijn aantallen sterk verlaagd. Behoud van de huidige situatie is voldoende, want er is geen landelijke herstelopgave geformuleerd.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de slobeend o.a. een functie als foerageergebied. De populatie is enigszins afgenomen sinds het begin van de jaren negentig. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A061 Kuifeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 760 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kuifeend o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen nemen toe. Behoud van de huidige situatie is voldoende, want er is geen landelijke herstelopgave geformuleerd.

A067 Brilduiker

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 420 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen brilduikers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het Veerse meer levert één van de grootste bijdrage.

Aantallen fluctueren zonder duidelijke trend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A069 Middelste zaagbek

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 320 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen middelste zaagbekken zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Voorheen leverde het Veerse meer de grootste bijdrage voor de middelste zaagbek na de Grevelingen, met lagere aantallen door de geringere grootte van het meer, maar de dichtheden waren gemiddeld hoger. Recent is de populatie echter sterk afgenomen en gepasseerd in relatieve betekenis door de Oosterschelde. De soort is een wintergast, aanwezig in oktober-april, maar relatief laat arriverend en kort aanwezig. De piek is verschoven van januari naar december en vervolgens naar november. Hoogste dichtheden komen net als bij de fuut (A005) voor in het oosten, tegen de Zandkreekdam. Rond 1997 was er sprake van relatief hoge aantallen, daarna heeft weer enige afname plaatsgevonden. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A125 Meerkoet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen meerkoeten zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Het Veerse meer levert de grootste bijdrage binnen het Natura 2000 netwerk, na de Veluwerandmeren en het Markermeer & IJmeer. De soort arriveert vooral vanaf augustus uit noordelijker gelegen broedgebieden, met een piek in oktober/november. De meerkoet foerageert in ondiep water en langs de waterkeringen op zeesla, later op gras. De aantallen zijn afgenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, want er is geen landelijke herstelopgave geformuleerd.

A132 Kluut

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kluut o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. De aantallen zijn in de loop van de jaren negentig afgenomen, maar recent lijkt er een kentering te zijn. Behoud van de huidige situatie is voldoende, want er is geen landelijke herstelopgave geformuleerd.

A140 Goudplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 820 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de goudplevier o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op beide functies. Soms bevinden zich grote aantallen op de graslanden van het Veerse Meer. Vanaf midden jaren negentig is er sprake van een populatietoename. Behoud van de huidige situatie is voldoende want de vermoedelijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding ligt niet in dit gebied.

Synopsis

<i>Broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A017 Aalscholver	+	+	=	=
A034 Lepelaar	+	-	=	=
A183 Kleine mantelmeeuw	+	-	=	=

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A004	Dodaars	+	+	=	=
A005	Fuut	-	-	=	=
A017	Aalscholver	+	-	=	=
A026	Kleine zilverreiger	+	+	=	=
A034	Lepelaar	+	-	=	=
A037	Kleine zwaan	-	-	=	=
A041	Kolgans	+	-	=	=
A045	Brandgans	+	- / s+	=	=
A046	Rotgans	-	-	=	=
A050	Smient	+	-	=	=
A051	Krakeend	+	-	=	=
A053	Wilde eend	+	-	=	=
A054	Pijlstaart	-	-	=	=
A056	Slobeend	+	-	=	=
A061	Kuifeend	-	-	=	=
A067	Brilduiker	+	+	=	=
A069	Middelste zaagbek	+	+	=	=
A125	Meerkoet	-	+	=	=
A132	Kluut	-	-	=	=
A140	Goudplevier	--	-	=	=

⁵ Aantal thans hoger dan 1% van Nederlandse broedpopulatie of bijdrage van gebied noodzakelijk t.b.v. sleutelpopulatie.

⁸ Aantal thans hoger dan 0.1% van biogeografische populatie.

²³ Aantal thans lager dan gemiddeld seizoensmaximum van 5 vogels.